

[Domovská Stránka](#) > ... > [Súdne Konania](#) > [Občianskoprávne Veci](#) > [Uznanie a Výkon Súdnych Rozhodnutí](#) > [Ako Vykonať Súdne Rozhodnutie](#) > [Portugal](#)

Ako vykonať súdne rozhodnutie

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalsko

1 Čo znamená výkon súdneho rozhodnutia v občianskoprávných a obchodných veciach?

Výkon rozhodnutia v občianskoprávných a obchodných veciach zahŕňa podanie žaloby veriteľom alebo účastníkom konania, ktorý sa domáha výkonu, proti dlžníkovi alebo osobe, proti ktorej sa výkon navrhuje, pričom veriteľ v tejto žalobe od súdu žiada zabezpečenie splnenia záväznej povinnosti, na ktorú má nárok.

Výkon môže mať tri ciele: vyplatenie peňažnej sumy, vydanie určitej veci, prípadne vykonanie alebo nevykonanie úkonu.

Výkon môže mať podobu štandardného súdneho konania (ktoré môže byť riadne, skrátene alebo mimoriadne) alebo osobitného konania.

Všetky vykonávacie konania na zabezpečenie vyplatenia peňažnej sumy majú podobu riadneho štandardného súdneho konania s výnimkou konaní uvedených ďalej, ktoré majú podobu skráteneho konania, a takisto s výnimkou vykonávacích konaní týkajúcich sa výživného, ktoré majú podobu osobitného konania.

Skrátene konanie sa využíva vo vykonávacom konaní na zabezpečenie vyplatenia peňažnej sumy v týchto prípadoch:

- rozhodcovský alebo súdny rozsudok v prípadoch, keď tento rozsudok nemožno vykonať v rámci samotnej žaloby,
- žiadosť o platobný rozkaz s priloženým vykonateľným titulom,
- mimosúdny vykonateľný titul týkajúci sa peňažného záväzku po splatnosti, ktorý je zabezpečený hypotékou alebo záložným právom,
- mimosúdny vykonateľný titul týkajúci sa peňažného záväzku po splatnosti, ktorého hodnota neprekračuje dvojnásobok hodnoty patriacej do právomoci súdu prvého stupňa.

Aj keď je v rámci konania vydaný jeden z uvedených vykonateľných titulov, uplatní sa riadna forma (a nie skrátene forma) v týchto prípadoch:

- výkon alternatívneho záväzku v závislosti od možnosti alebo podmienky,
- keď si vymáhaný záväzok vyžaduje vyrovnanie vo fáze výkonu a vyrovnanie nezávisí od jednoduchého aritmetického výpočtu,
- keď bol vydaný iný vykonateľný titul ako rozsudok iba proti jednému z manželov a účastník konania, ktorý sa domáha výkonu, v návrhu na výkon tvrdí, že dlh je spoločný,
- vo vykonávacích konaniach vedených len proti vedľajšiemu dlžníkovi, ktorý sa nevzdal výhody poradia (*benefício da excussão prévia*).

Vykonávacie konania týkajúce sa vydania určitej veci a vykonania úkonu majú podobu jednotného štandardného konania.

Výkon týkajúci sa vydania určitej veci možno pretransformovať na výkon na zabezpečenie vyplatenia peňažnej sumy, keď nemožno nájsť vec, ktorá sa mala vydať účastníkovi konania, ktorý sa domáha výkonu. V takom prípade môže účastník konania domáhajúci sa výkonu v rovnakom konaní požadovať vyplatenie hodnoty veci, ktorá sa mala vydať, a straty vyplývajúcej z toho, že táto vec nebola vydaná.

Výkon týkajúci sa vykonania úkonu možno pretransformovať na výkon na zabezpečenie vyplatenia peňažnej sumy, keď účastník konania domáhajúci sa výkonu žiada o náhradu spôsobenej škody a vyplatenie príslušnej sumy.

Výkon týkajúci sa výživného má podobu osobitného konania, pričom:

- účastník konania domáhajúci sa výkonu môže požiadať, aby sa mu vyplácala časť príjmov, platu alebo dôchodku, ktoré sa vyplácajú osobe, proti ktorej sa výkon navrhuje, alebo aby mu boli prevedené prenajaté veci patriace dlžníkovi na účely platenia splátok, ktoré sú splatné alebo sa stávajú splatnými, pričom toto vyplatenie alebo prevod sú nezávislé od zadržania,
- keď účastník konania domáhajúci sa výkonu požiada, aby sa mu vyplácali uvedené sumy, plat alebo dôchodok, subjektu zodpovednému za vykonanie týchto platieb alebo za spracovanie príslušných výplatných pásov sa oznámi, že vymedzenú časť má vyplatiť priamo účastníkovi konania domáhajúcemu sa výkonu,
- keď účastník konania domáhajúci sa výkonu požiada o prevod prenajatých vecí, musí uviesť, ktorého majetku sa to týka, a súdny exekútor vykoná príslušné kroky v súvislosti s majetkom, ktorý považuje za dostatočný na uhradenie platieb, ktoré sú splatné alebo sa stávajú splatnými. Na tento účel možno vypočítať aj osobu, proti ktorej sa výkon navrhuje,
- účastník konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, je po vykonaní zadržania vždy predvolaný, pričom jeho námietky proti výkonu alebo zadržaniu nemajú odkladný účinok na výkon.

Vykonávacie konanie je stanovené v článkoch 550 a 551 (Druhy konania – vykonávacie konanie), v článkoch 703 až 877 (Vykonávacie konanie) a v článkoch 933 až 937 (Osobitné konanie v súvislosti s výživným) Občianskeho súdneho poriadku (*Código de Processo Civil*), do ktorého je možné priamo nahliadnuť prostredníctvom tohto [odkazu](#).

2 Ktorý orgán alebo ktoré orgány sú oprávnené vykonávať súdne rozhodnutia?

Príslušné orgány na zabezpečenie výkonu sú súdy a súdni exekútori.

Samotný výkon sa uskutočňuje prostredníctvom súdneho vykonávacieho procesu, v rámci ktorého sú súdy príslušnými orgánmi, ktorým pomáhajú súdni exekútori. Okrem súdneho konania stanovuje zákon aj „predvýkonný mimosúdny postup“ (*procedimento extrajudicial pré-executivo*), ktorý je voliteľný a veriteľ ho môže využiť, keď sú splnené určité požiadavky. Príslušnými orgánmi v rámci predvýkonného mimosúdneho postupu sú súdni exekútori.

Súdne vykonávacie konanie

Výkon sa začína podaním návrhu na výkon na súde. Vzor a podmienky podania návrhu na výkon sú stanovené v ministerskom vykonávacom nariadení (*Portaria*), t. j. v ministerskom vykonávacom nariadení č. 282/2013 z 29. augusta 2013, ktorým sa upravujú rôzne aspekty občianskoprávných vykonávacích opatrení (zmenenom k dátumu revízie tohto informačného prehľadu nariadením č. 239/2020 z 12. októbra 2020), do ktorého možno nahliadnuť prostredníctvom tohto [odkazu](#).

Formuláre, ktoré môže využiť účastník konania domáhajúci sa výkonu na výkon, pri ktorom sa nevyžaduje právne zastúpenie právnikom, právnickým koncipientom alebo advokátom, sú k dispozícii na [portáli CITIUS](#):

- [návrh na výkon](#)
- [návrh na výkon rozsudku](#).

Účastník konania domáhajúci sa výkonu musí určiť súdneho exekútora. Ak to tento účastník konania neurobí, určí ho tajomník súdu (automaticky a na základe náhodného výberu). Vo výnimočných prípadoch stanovených zákonom môže povinnosti súdneho exekútora vykonávať súdny úradník.

Rozdelenie právomocí medzi súdom a súdnym exekútorom je vo všeobecnosti takéto:

- súdny exekútor zodpovedá za všetky formality týkajúce sa výkonu, ktoré nie sú pridelené tajomníkovi a nepatria do právomoci sudcu, t. j. konkrétnejšie ide o predvolania, oznámenia, zverejnenie, náhľad do databázy, zadržania a záznamy o zadržaniach, vyrovnania a platby,
- aj keď konanie nedospeje k rozsudku, súdny exekútor musí zabezpečiť vykonanie úkonov vyplývajúcich z konania, ktoré vyžadujú jeho zásah,
- okrem právomocí výslovne stanovených zákonom tajomník súdu zodpovedá aj za zabezpečenie bezproblémového vybavenia administratívnych záležitostí a priebehu procesu a za vykonanie súdnych príkazov vzťahujúcich sa na predbežnú fázu a určovacie konanie s výnimkou krokov týkajúcich sa predvolaní, za ktoré zodpovedá súdny exekútor,
- tajomník súdu zodpovedá aj za to, aby náležite informoval súdneho exekútora o prebiehajúcich určovacích postupoch alebo krokoch a príslušných vykonaných úkonoch, ktoré môžu ovplyvniť konanie.

Predovšetkým:

je zodpovednosťou sudcu:

- vydať predbežný súdny príkaz ukladajúci povinnosť zdržať sa určitého konania (v prípade potreby),
- prijať rozhodnutie o námietke proti výkonu a zadržaniu a overiť a určiť poradie nárokov v lehote najviac troch mesiacov odo dňa podania námietky alebo uplatnenia nároku,
- prijať rozhodnutie (bez možnosti odvolania) o výhradách k opatreniam a rozhodnutiam súdneho exekútora,
- rozhodnúť o ďalších otázkach, ktoré predložil súdny exekútor, účastníci konania alebo zainteresované tretie strany.

Zodpovednosťou súdneho exekútora je:

- prijať opatrenia potrebné na overenie zákonnosti vykonateľného titulu a preskúmať počítačové záznamy o výkonoch a online databázy, do ktorých možno priamo nahliadnuť, s cieľom určiť majetok, ktorý možno zadržať,
- doručiť predvolanie osobe, proti ktorej sa výkon navrhuje, vrátane prípadov, v ktorých je dotknutá osoba predvolaná, aby určila majetok na zadržanie, keď sa nepodarilo nájsť žiadny majetok, ktorý by bolo možné zadržať,
- vykonať zadržanie a predvolanie po zadržaní,
- realizovať predaj, vyrovnanie a platbu.

V prípade vykonávacích konaní iniciovaných v Portugalsku je vecná príslušnosť súdov takáto:

(články 111 až 131 zákona č. 62/2013 z 26. augusta 2013, do ktorého je možné nahliadnuť prostredníctvom tohto [odkazu](#))

- vykonávacie sekcie centrálného okresného súdu (*Instância Central do Tribunal de Comarca*) sú vecne príslušné v občianskoprávných vykonávacích konaniach s výnimkou týchto prípadov: v prípade právomoci udelenej súdu duševného vlastníctva, súdu pre hospodársku súťaž, reguláciu a dohľad, námornému súdu, súdnym sekciami pre veci rodiny a maloletých osôb, súdnym sekciami pre pracovné veci, súdnym sekciami pre obchodné veci, ako aj v prípade výkonu rozsudkov vynesených trestnou súdnou sekciou, ktorými sa v súlade s trestným konaním nemôže zaoberať súdna sekcia pre občianskoprávne veci,
- ak neexistuje vykonávacia súdna sekcia alebo iná súdna sekcia, alebo špecializovaný súd s vecnou príslušnosťou, sú vecne príslušné súdy so všeobecnou príslušnosťou (alebo ak neexistujú, príslušná občianskoprávna súdna sekcia) miestneho okresného súdu (*Instância Local do Tribunal de Comarca*).

Pokiaľ ide o začatie vykonávacieho konania, miestna príslušnosť portugalských súdov sa určuje takto (články 85 až 90 Občianskeho súdneho poriadku, do ktorého možno nahliadnuť prostredníctvom tohto [odkazu](#)):

- Vo všeobecnosti platí, že na nútený výkon je príslušný súd v mieste domicilu dlžníka, ak sa v osobitnom právnom ustanovení alebo v nasledujúcich pravidlách nestanovuje inak.
- Ak je dlžník právnická osoba alebo ak má veriteľ domícil v metropolitnej oblasti Lisabonu alebo Porta a dlžník má domícil v rovnakej metropolitnej oblasti, veriteľ sa môže rozhodnúť pre súd v mieste, kde sa má splniť záväzok.

- Ak sa nútený výkon týka vydania určitého predmetu alebo dlhu zabezpečeného vecným právom, príslušný je súd v mieste, kde sa nachádza predmet alebo zaťažený majetok.
- Ak sa má návrh na nútený výkon podať v oblasti, kde má miesto pobytu dlžník, a dlžník nemá pobyt v Portugalsku, ale má v krajine majetok, príslušný je ten súd, v ktorého obvode sa nachádza tento majetok.
- Súd, v ktorého obvode sa nachádza majetok, je príslušný aj v prípade, že: sa vykonávacie konanie musí konať na portugalskom súde, pretože sa týka platnosti vytvorenia/zániku podnikov/iných právnických osôb so sídlom v Portugalsku alebo platnosti rozhodnutí ich orgánov, pričom nedôjde k žiadnej zo situácií uvedených v predchádzajúcich ani nasledujúcich pravidlách výkonu.
- Vo veciach zahŕňajúcich viacero nútených výkonov, na posúdenie ktorých sú príslušné rôzne súdy, je príslušný súd v mieste domicilu dlžníka.
- V prípade núteného výkonu rozhodnutia portugalskými súdmi sa návrh na nútený výkon podáva v rámci konania, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, a nútený výkon sa zaznamená v tom istom súdnom spise. Ak bolo následne vo veci podané odvolanie, zašle sa rovnopis spisu. Ak je na nútený výkon príslušná špecializovaná sekcia, rovnopis rozsudku, návrh, ktorý viedol k nútenému výkonu, a sprievodné dokumenty sa musia čo najskôr zaslať tejto špecializovanej sekcii.
- Ak rozhodnutie vydali rozhodcovia v rozhodcovskom konaní, ktoré sa konalo v Portugalsku, príslušným súdom na výkon je okresný súd v mieste, kde sa uskutočnilo rozhodcovské konanie.
- Ak sa vec predložila odvolaciemu súdu alebo Najvyššiemu súdu, príslušný je súd v mieste domicilu dlžníka.
- V prípade vykonávacích konaní, ktoré sa týkajú nákladov, pokút alebo náhrad splatných v dôsledku zneužitia konania, je miestne príslušný súd, na ktorom prebiehalo konanie, ktoré viedlo k oznámeniu príslušného účtu alebo vyrovnania. Vykonávacie konania týkajúce sa nákladov, pokút alebo náhrad sa realizujú prostredníctvom spojenia s príslušnou vecou.
- Ak odvolací alebo najvyšší súd vydal príkaz zaplatiť náklady, pokuty alebo náhradu, výkon sa uskutočňuje na súde prvého stupňa, ktorý je miestne príslušný v oblasti, v ktorej sa vo veci konalo.
- V prípade výkonu, ktorý je založený na zahraničnom rozsudku vrátane európskeho exekučného titulu, je miestne príslušný súd podľa domicilu odporcu.

Predvykonávací mimosúdny postup

Alternatívne k súdnemu konaniu sa veritelia môžu rozhodnúť využiť predbežné správne konanie nazývané PEPEX (*procedimento extrajudicial pré-executivo* – predvykonávací mimosúdny postup).

Príslušnými orgánmi na vykonanie opatrení v tomto postupe sú súdni exekútori.

Postup PEPEX možno využiť v týchto prípadoch: vnútroštátne rozsudky o výkone, ďalšie vnútroštátne príkazy týkajúce sa výkonu, zahraničné rozsudky vyhlásené za vykonateľné, rozsudky, ktorých vykonateľnosť vyplýva z právnych predpisov EÚ, zo zmlúv alebo z dohovorov, ktoré sú pre Portugalsko záväzné, európske exekučné tituly. Vo všetkých uvedených prípadoch musia byť splnené aj obe tieto požiadavky:

- veriteľ musí byť držiteľom vykonateľného titulu, ktorý spĺňa požiadavky na uplatnenie skrátenej formy štandardného vykonávacieho konania na zabezpečenie vyplatenia peňažnej sumy a
- navrhovateľ a odporca musia mať v Portugalsku pridelené daňové identifikačné číslo bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť alebo miesto pobytu.

Súdni exekútori vyhľadajú údaje o majetku a príjme pomocou daňového čísla odporcu, pričom môžu využiť iba portugalské databázy (nemôžu nahliadať do databáz iných členských štátov). V súlade s portugalskými právnymi predpismi môžu zahraničné právnické aj fyzické osoby požiadať o pridelenie daňového čísla aj v prípade, ak v Portugalsku nevyvíjajú žiadnu činnosť a nemajú v tejto krajine domicil.

PEPEX je „bezpapierový“ elektronický postup, ktorý je rýchly a lacnejší ako súdne konanie. [Prvotný návrh](#) podáva priamo veriteľ prostredníctvom tejto IT platformy.

Prístup k portálu daňového a colného orgánu možno získať pomocou prístupových oprávnení alebo prostredníctvom digitálneho certifikátu v rámci občianskeho preukazu (*cartão de cidadão*).

Keď veriteľ určí splnomocneného zástupcu, advokáti (*Advogados*) a právni poradcovia (*Solicitadores*) môžu získať prístup k platforme prostredníctvom digitálneho certifikátu, ktorý im na tento účel vydajú príslušné profesijné orgány.

Po podaní návrhu sa postup automaticky prideli súdnemu exekútorovi a veriteľom sa rýchlo (spravidla do piatich dní od podania návrhu) poskytnú informácie o tom, či je skutočne možné získať dlžnú sumu, prípadne sa im vydá osvedčenie na daňové účely, že ide o nevymožiteľnú pohľadávku, pričom nie je potrebné začať súdne konanie.

Hlavným cieľom tohto postupu je získať dobrovoľnú platbu. V rámci postupu PEPEX nemožno vykonávať zadržiacie/exekučné opatrenia. Na tento účel je nutné postup PEPEX pretransformovať na vykonávacie konanie.

Počas postupu PEPEX môže adresát návrhu vykonať dobrovoľnú platbu alebo uzavrieť s navrhovateľom dohodu o platbe.

Vždy, keď sa navrhovateľ rozhodne doručiť oznámenie druhému účastníkovi konania, doručenie vykoná osobne súdny exekútor.

Adresáti návrhu, ktorým bolo platne doručené oznámenie o postupe a ktorí nepodniknú žiadne kroky, sa pridajú na verejný zoznam dlžníkov a možno vydať uvedené osvedčenie o nevymožiteľnosti na právne a daňové účely. Neskôr, po úplnom zaplatení pohľadávky, sa postup zvráti, meno dlžníka sa odstráni zo zoznamu a informuje sa daňový orgán.

V rámci postupu PEPEX môžu účastníci požadovať zásah sudcu: navrhovateľ môže pretransformovať postup PEPEX na vykonávacie konanie, ak nezíska dobrovoľnú platbu; adresát návrhu to môže urobiť tak, že podá námietku proti postupu PEPEX.

Pokiaľ ide o náklady, postup PEPEX je finančne menej náročný ako súdne konanie. Za cenu len 51,00 EUR plus DPH môžu veritelia zistiť, či možno reálne dosiahnuť zaplatenie pohľadávky, bez ohľadu na jej hodnotu. V prípade zaplatenia môžu náklady prekročiť 51,00 EUR v závislosti od konkrétneho prípadu.

Treba takisto poznamenať, že ak sa postup PEPEX pretransformuje na vykonávacie konanie, veritelia nemusia platiť počiatočný súdny poplatok.

Postup PEPEX je stanovený v zákone č. 32/2014 z 30. mája 2014, do ktorého možno nahliadnuť prostredníctvom tohto [odkazu](#), a je upravený vyhláškou č. 233/2014 zo 14. novembra 2014, do ktorej možno nahliadnuť prostredníctvom tohto odkazu: [vyhláška o postupe PEPEX](#).

3 Za akých podmienok možno vydať exekučný titul alebo rozhodnutie?

3.1 Konanie

Celé vykonávacie konanie je založené na titule, v ktorom sa stanovuje účel a obmedzenia vykonávacích opatrení. Vykonateľné tituly zahŕňajú úrok z omeškania platby príslušného záväzku na základe zákonnej úrokovej sadzby.

Rozsudky sú vykonateľné a vykonateľné tituly možno vydať za týchto okolností:

a) Rozsudky proti odporcovi

- rozsudok sa považuje za vykonateľný titul, až keď nadobudne konečnú platnosť s výnimkou prípadu, keď podanie odvolania nemá odkladný účinok,
- z hľadiska vykonateľnosti sú príkazy a všetky ostatné rozhodnutia alebo úkony súdneho orgánu, ktoré si vyžadujú splnenie záväzku, rovnocenné rozsudkom. Rozhodnutia rozhodcovského súdu (*Tribunal Arbitral*) sú vykonateľné za rovnakých podmienok ako rozhodnutia všeobecných súdov,
- bez ohľadu na ustanovenia zmlúv, dohovorov, právnych predpisov EÚ a osobitných zákonov, rozsudky vydané súdmi alebo rozhodcami v zahraničí môžu slúžiť ako základ pre výkon len v prípade, že ich preskúmal a potvrdil príslušný portugalský súd,
- tituly vydané v zahraničí nie je nutné preskúmať na to, aby boli vykonateľné.

b) Písomnosti vyhotovené alebo overené notárom alebo inými subjektmi alebo odborníkmi s právomocou konať na tento účel, v ktorých sa vyžaduje stanovenie alebo uznanie určitého záväzku

- písomnosti vyhotovené alebo overené notárom alebo inými subjektmi alebo odborníkmi s právomocou konať na tento účel, ktoré predstavujú dohodu o budúcej platbe alebo v ktorých sú stanovené budúce

záväzky, môžu slúžiť ako základ pre výkon za predpokladu, že prostredníctvom písomnosti vyhotovenej v súlade s doložkami uvedenými v týchto písomnostiach, alebo ak tieto doložky neexistujú, prostredníctvom samostatne vykonateľnej písomnosti je preukázané, že sa vykonala platba na účely uzavretia obchodnej dohody alebo že sa prijal záväzok na základe dohody medzi účastníkmi konania,

- písomnosti podpísané v mene inej osoby sú vykonateľné len vtedy, keď podpis overil notár alebo iné subjekty alebo odborníci s právomocou konať na tento účel.

c) Dlhové nástroje, aj keď len napísané rukou, za predpokladu, že skutočnosti, ktoré v tomto prípade predstavujú príslušný vzťah, sú uvedené v samotnej písomnosti alebo v návrhu na výkon

- medzi dlhové nástroje patria šeky, cudzie a vlastné zmenky.

d) Písomnosti, ktoré sú vykonateľné na základe osobitného ustanovenia

- Napríklad návrhy na vydanie platobného rozkazu, ku ktorým je pripojený vykonateľný titul a zápisnice zo schôdzí spoločenstva vlastníkov.

3.2 Hlavné podmienky

S ohľadom na pohľadávku

Vymáhaná pohľadávka musí byť istá, splatná a na fixnú sumu. Ak to nevyplýva z titulu, výkon sa začne opatreniami, ktoré zabezpečia, že pohľadávka je istá, splatná a na fixnú sumu.

S ohľadom na veriteľa

Vymáhanú pohľadávku musí predložiť osoba, ktorá je vo vykonateľnom titule uvedená ako veriteľ. Ak je titul cenným papierom na doručiteľa, výkon navrhuje držiteľ titulu.

Ak boli právo alebo záväzok zdedené, výkon musí prebiehať medzi dedičmi osôb, ktoré sú v titule uvedené ako veriteľ alebo ako dlžník vymáhaného záväzku. V samotnom návrhu na výkon musí účastník konania domáhajúci sa výkonu uviesť skutočnosti preukazujúce dedenie.

S ohľadom na dlžníka

Návrh na výkon sa musí predložiť proti osobe, ktorá je v titule uvedená ako dlžník.

Majetok osoby, proti ktorej sa výkon navrhuje, sa zadrží aj v prípade, že je z akéhokoľvek dôvodu v držbe tretej strany, no bez toho, aby tým boli dotknuté práva, ktoré si táto tretia strana môže nárokovať voči účastníkovi konania domáhajúceho sa výkonu.

Návrh na výkon dlhu zaisteného vecnou zábezpekou na majetok tretej strany sa musí podať priamo proti tejto tretej strane, ak účastník konania domáhajúci sa výkonu chce vykonať zábezpeku, a to bez ohľadu na to, že aj dlžníka možno priamo žalovať.

Ak sa iniciuje vykonávacie konanie len proti tretej strane a je známe, že majetok zaťažený vecnou zábezpekou je nedostatočný, účastník konania domáhajúci sa výkonu môže v rámci toho istého konania požadovať, aby sa pokračovalo vo vykonávacom konaní proti dlžníkovi, ktorý sa obžaluje s cieľom zabezpečiť vyrovnanie pohľadávky v plnej výške. Ak zaťažený majetok patrí dlžníkovi, ale je v držbe tretej strany, túto tretiu stranu i dlžníka možno žalovať spoločne.

Vo vykonávacom konaní vedenom proti vedľajšiemu dlžníkovi majetok vedľajšieho dlžníka nemožno zadržať, pokiaľ sa nezadrží všetok majetok hlavného dlžníka, za predpokladu, že vedľajší dlžník v lehote na podanie námietok proti výkonu odôvodnene využije výhodu poradia.

V prípade zadržania spoločného majetku manželského páru vo vykonávacom konaní vedenom len proti jednému z manželov, pretože sa predpokladá, že majetok účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, je nedostatočný, sa manželskému partnerovi účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, oznámi, že môže podať návrh na rozdelenie majetku alebo priložiť potvrdenie, že už bol podaný návrh na rozdelenie; v opačnom prípade bude vykonávacie konanie pokračovať tak, že sa bude vzťahovať na spoločný majetok.

Keď vykonávacie konanie prebieha proti jednému z manželov, účastník konania domáhajúci sa výkonu môže odôvodnene tvrdiť, že dlh zaznamenaný v príslušnom nástroji je spoločný (týmto nástrojom nesmie byť rozsudok). V týchto prípadoch sa zisťuje od manželského partnera účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, či na základe uvedených dôvodov súhlasí s tým, že dlh je spoločný; ak sa manželský partner nevyjadrí, dlh sa považuje za spoločný bez toho, aby tým bola dotknutá prípadná námietka, ktorú môže predložiť.

Keď vykonávacie konanie prebieha proti jednému alebo viacerým spoločným vlastníkom samostatného alebo spoločného dedičstva, aktíva zahrnuté v samostatnom dedičstve, prípadne jeho podiel, alebo špecifikovanú časť spoločného dedičstva nemožno zadržať.

V prípade podania návrhu na výkon proti dedičom možno zadržať len majetok získaný od zosnulého. Keď sa zadržanie vzťahuje na iné aktíva, účastník konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, môže požiadať súdneho exekútora, aby uvoľnil majetok, pričom uvedie, aké veci, ktoré sú predmetom dedičstva, má v držbe. Žiadosti sa vyhovie, keď sa vypočuje účastník konania domáhajúci sa výkonu a ten nemá námietky. Ak účastník konania domáhajúci sa výkonu namietne proti uvoľneniu majetku, účastník konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, môže dosiahnuť uvoľnenie len v prípade, že dedičstvo bolo prijaté bezpodmienečne (bez začatia procesu inventarizácie) a za predpokladu, že pred súdom uvedie a preukáže, že:

a) zadržaný majetok nepochádza z dedičstva;

b) z dedičstva nezískal viac majetku, ako je uvedené, prípadne ak k tomu došlo, tento ďalší majetok bol všetok použitý na vyrovnanie záväzkov spojených s dedičstvom.

Právne ustanovenia, na ktorých sa tento systém zakladá, sa uvádzajú v odpovedi na otázku č. 1.

4 Predmet a povaha exekučných opatrení

Hlavné vykonávacie opatrenia sú:

- zadržanie,
- predaj,
- platba,
- dodanie predmetu,
- vykonanie úkonu iným subjektom na náklady účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje.

Týmto hlavným vykonávacím opatreniam môžu predchádzať alebo po nich môžu nasledovať iné pomocné opatrenia potrebné na ich vykonanie (napr. výber plnenia, keď je záväzok alternatívny; dôkaz o splnení podmienky alebo vykonaní služby, od ktorej závisí vymáhaný záväzok; vyrovnanie vymáhaného záväzku, keď je nelikvidný; ohodnotenie nákladov na zástupné vykonanie treťou stranou; predbežné konzultácie s cieľom lokalizovať a identifikovať zadržateľný majetok; registrácia zadržania; vytvorenie depozitára zadržaného majetku; zverejnenie oznámenia o predaji zadržaného majetku; oznámenie predaja registračnému úradu).

Výber vykonávacích opatrení závisí od účelu výkonu, ktorým môže byť: vyplatenie peňažnej sumy, vydanie určitej veci alebo vykonanie úkonu.

Pokiaľ ide o vykonávacie konanie na zabezpečenie vyplatenia peňažnej sumy, najvhodnejšími vykonávacími opatreniami na účely tohto vykonávacieho konania sú zadržanie, predaj a platba.

Pokiaľ ide o vykonávacie konanie týkajúce sa vydania určitej veci, najvhodnejším vykonávacím opatrením na účely tohto vykonávacieho konania je vydanie tejto veci súdnym exekútorom. Ak nemožno nájsť predmet, ktorý sa má dodať účastníkovi konania domáhajúceho sa výkonu, tento účastník môže pretransformovať návrh na vykonávacie konanie na zabezpečenie vyplatenia peňažnej sumy prostredníctvom vyplatenia hodnoty predmetu a náhrady škody vyplývajúcej z toho, že tento predmet nebol dodaný.

Pokiaľ ide o vykonávacie konanie týkajúce sa vykonania úkonu, existujú dve alternatívne vhodné vykonávacie opatrenia: buď vykonanie úkonu inou osobou na náklady účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, keď úkon možno vykonať prostredníctvom zástupcu, plus kompenzácia za omeškanie, alebo vyplatenie náhrady za spôsobenú škodu, keď úkon nemožno vykonať prostredníctvom zástupcu, pričom v tomto prípade možno pripočítať penále. Keď účastník konania domáhajúci sa výkonu žiada o náhradu za spôsobenú škodu, návrh sa

pretransformuje na vykonávacie konanie na zabezpečenie vyplatenia peňažnej sumy.

4.1 Aké druhy majetku môžu byť predmetom exekúcie?

Výkon sa môže vzťahovať na všetok majetok dlžníka, ktorý možno zadržať.

Výkon môže zahŕňať majetok tretej strany, keď je súčasťou úverovej záruky alebo keď je predmetom úkonu, ktorý poškodzuje veriteľa, a veriteľ proti tomu úspešne podal námietku.

Zadržať možno len veci a nároky, ktoré možno vyjadriť v peňažnej hodnote. Majetok, s ktorým nemožno zákonne obchodovať, nie je možné zadržať.

S ohľadom na uvedené pravidlá môže byť predmetom výkonu tento majetok:

- nehnuteľný majetok,
- hnutel'ny majetok,
- úvery,
- cenné papiere,
- nároky,
- budúce nároky,
- bankové vklady,
- príspevky alebo platy,
- nedeliteľný majetok,
- podiely v obchodných spoločnostiach,
- obchodné priestory.

4.2 Aké sú účinky exekučných opatrení podľa EP?

Účinky zadržania

- s výnimkou prípadov osobitne stanovených zákonom účastník konania domáhajúci sa výkonu získava prostredníctvom zadržania právo prednostnej platby pred všetkými ostatnými veriteľmi, ktorí nedisponujú predbežnou vecnou zábezpekou,
- ak by majetok účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, už bol skonfiškovaný, prednosť zadržania sa vzťahuje na dátum, kedy bol skonfiškovaný,
- bez toho, aby boli dotknuté pravidlá upravujúce registráciu, proti výkonu nemožno využiť žiadne úkony súvisiace s likvidáciou, vecným bremenom, prípadne prenájmom zadržaného majetku,
- ak je pripojený nárok dlžníka, proti výkonu nemožno využiť ani zánik nároku z dôvodu závisiaceho od vôle účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, alebo jeho dlžníka, ak sa tak stalo po zadržaní,
- proti účastníkovi konania, ktorý sa domáha výkonu, nemožno využiť ani platbu v plnej výške, prípadne prevod (pred zadržaním na priradenie) nájomného a poplatkov za prenájom, ktoré ešte nie sú po splatnosti, pretože tieto poplatky sa vzťahujú na obdobia, ktoré v čase zadržania ešte neuplynuli,
- ak sa zadržaná vec stratí, je vyvlastnená alebo jej hodnota klesne a v niektorom z týchto prípadov vzniknú pochybnosti o kompenzácii tretej strany, účastník konania domáhajúci sa výkonu si v podobe dotknutých nárokov alebo peňažných súm vyplatených v rámci kompenzácie ponecháva právo k danej veci.

Účinky predaja

- pri predaji majetku na základe výkonu sa na kupujúceho prevádzajú práva účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, k predanej veci,
- prevod majetku sa uskutočňuje bez zadržiacich práv, ktorými môže byť zaťažený, a bez všetkých ostatných prípadných vecných práv, ktoré neboli zaregistrované pred konfiškáciou, zadržaním alebo zárukou s výnimkou tých, ktoré vznikli skôr a ktoré majú účinky na tretie strany bez ohľadu na registráciu,
- uvedené práva tretích strán, ktorých účinnosť uplynie, sa prevedú na príjmy z predaja dotknutého majetku.

Účinky platby

- v dôsledku platby výkon zaniká,
- platbu možno vykonať týmito spôsobmi: peňažnou platbou, prevodom majetku na veriteľa, prevodom

príjmu alebo platby v splátkach prostredníctvom dohody medzi účastníkom konania domáhajúcim sa výkonu a účastníkom konania, proti ktorému sa výkon navrhuje.

Účinky vydania veci

- ak účastník konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, dobrovoľne vec nevydá, ako alternatíva sa na vykonanie vydania primerane uplatnia ustanovenia upravujúce zadržanie, pričom sa vykonávajú prehliadky a ďalšie potrebné opatrenia,
- vydanie môže zahŕňať majetok vo vlastníctve štátu, iných verejnoprávnych subjektov, koncesionárov verejných prác alebo služieb alebo charitatívnych organizácií,
- ak ide o hnutel'ný majetok, ktorý treba prepočítať, odvážiť alebo zmerať, tieto základné operácie sa vykonávajú v prítomnosti súdneho exekútora, ktorý vydá požadované množstvo účastníkovi konania domáhajúcemu sa výkonu,
- ak ide o nehnuteľný majetok, súdny exekútor prideli vlastníctvo účastníkovi konania domáhajúcemu sa výkonu tak, že mu odovzdá písomnosti a kľúče (ak existujú) a oznámi to účastníkovi konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, nájomníkom a ďalším zainteresovaným osobám s cieľom zabezpečiť, že uznajú a budú dodržiavať práva účastníka konania, ktorý sa domáha výkonu,
- keď je vec v spoločnom vlastníctve s inými zainteresovanými stranami, účastníkovi konania domáhajúcemu sa výkonu sa prideli vlastníctvo príslušnej časti,
- keď je nehnuteľnosť hlavným bydliskom účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, a predpokladá sa, že pri jeho presťahovaní by mohli nastať vážne ťažkosti, súdny exekútor o tejto skutočnosti vopred informuje obecný úrad a príslušné orgány sociálneho zabezpečenia,
- keď je nehnuteľnosť hlavným bydliskom účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, a tento účastník si ju prenajíma, súdny exekútor pozastaví vydanie v prípade, že sa mu predloží lekárske potvrdenie, v ktorom je uvedená lehota, počas ktorej je nutné pozastaviť výkon, pretože toto opatrenie by z dôvodu akútneho ochorenia ohrozilo život osoby bývajúcej v daných priestoroch.

Účinky vykonania úkonu

- ak sa účastník konania domáhajúci sa výkonu rozhodne pre vykonanie úkonu inou osobou, môže požiadať, aby bol určený znalec, ktorý posúdi príslušné náklady,
- po vypracovaní posudku sa zadrží majetok potrebný na zaplatenie stanovenej sumy, pričom sa uplatňujú ďalšie podmienky vykonávacieho konania na zabezpečenie vyplatenia peňažnej sumy,
- ak sa od dlžníka požaduje, aby nevykonával žiadny úkon, a on ho vykoná, veriteľ má právo žiadať, aby sa v prípade dokončených prác vykonala demolácia príslušných objektov na náklady osoby, od ktorej sa požadovalo, aby ich nerealizovala,
- toto oprávnenie zaniká a vzniká právo len na vyplatenie kompenzácie v zmysle všeobecných podmienok v prípade, že škoda spôsobená dlžníkovi v dôsledku demolácie by bola výrazne vyššia ako škoda spôsobená veriteľovi.

4.3 Aká je platnosť takýchto opatrení?

Predaj, platba, dodanie predmetu a vykonanie úkonu sú vykonávacie opatrenia, ktoré po vykonaní nemajú lehotu platnosti. To isté platí aj pre zadržanie, hoci v prípade zadržania majetku, na ktorý sa vzťahuje registrácia, sa uplatňujú osobitné pravidlá.

Pokiaľ ide o zadržanie nehnuteľného majetku, na ktorý sa vzťahuje registrácia, registrácia zadržania je povinná a musí ju vykonať súdny exekútor. V určitých prípadoch, ktoré sú výslovne stanovené zákonom, je nutné vykonať dočasnú registráciu zadržania. V týchto prípadoch dočasná registrácia zanikne, ak sa v uplatniteľnej lehote táto registrácia nepretransformuje na trvalú registráciu, prípadne neobnoví. Preto v prípade zadržania majetku, na ktorý sa vzťahuje registrácia, pričom registrácia je dočasná, súdny exekútor musí zabezpečiť pretransformovanie dočasnej registrácie na trvalú registráciu, ak je to medzičasom možné, prípadne zabezpečí jej obnovenie na potrebné obdobie.

Napokon začaté vykonávacie konanie možno ukončiť vo fáze hĺbkovej analýzy na účely lokalizácie majetku dlžníka bez vykonania platby, ak v čase uplynutia lehôt stanovených v Občianskom súdnom poriadku hĺbková analýza neprinesie žiadne výsledky v závislosti od prípadov a uplatniteľnej formy konania.

Právne ustanovenia, na ktorých sa tento systém zakladá, sa uvádzajú v odpovedi na otázku č. 1.

5 Možno proti rozhodnutiu, ktorým sa vydáva takéto opatrenie, podať opravný prostriedok?

V širšom zmysle pojem „opravný prostriedok“ (*recurso*) zahŕňa námietku proti výkonu, námietku proti zadržaniu a opravný prostriedok v užšom zmysle.

Námietka proti výkonu

Osoba, proti ktorej sa výkon navrhuje, môže napadnúť výkon tak, že podá námietky proti výkonu v lehote 20 dní od dátumu predvolania.

Bez ohľadu na ustanovenia medzinárodného práva a práva EÚ, ktoré sú pre Portugalsko záväzné a majú prednosť, v zmysle vnútroštátnych právnych predpisov sa dôvody na podanie námietky proti výkonu líšia v závislosti od toho, či je výkon založený na rozsudku (obmedzenejšie), rozhodcovskom rozsudku (o niečo obširnejšie) alebo inom vykonateľnom titule (ešte obširnejšie).

Keď je výkon založený na rozsudku, námietky môžu byť založené len na týchto dôvodoch:

- titul neexistuje alebo je nevykonateľný,
- spis alebo overená kópia sú pozmenené alebo nepresné, a to má vplyv na podmienky výkonu,
- chýbajúca procedurálna požiadavka, od ktorej závisí riadnosť vykonávacieho konania, bez ohľadu na to, že je splnená,
- neúčast odporcu na postupe vyhlásenia, ak sa zistí niektorá zo situácií uvedených v článku 696 písm. e) Občianskeho zákonníka (predvolanie nie je doručené alebo predvolanie je neplatné; nedostatočná informovanosť o predvolaní z dôvodu, ktorý nemožno pripísať odporcovi; absencia námietok z dôvodu vyššej moci),
- vymáhaný záväzok je neistý, nevykonateľný alebo nelikvidný, pričom sa to neriešilo v počiatočnej fáze vykonávacieho konania,
- vec bola posúdená pred výkonom rozsudku,
- všetky faktory, v dôsledku ktorých dochádza k zániku alebo zmene záväzku, za predpokladu, že nasledujú po ukončení rozpravy v rámci určovacieho procesu a možno predložiť listinné dôkazy, premlčanie práva alebo záväzok možno dokázať akýmkoľvek spôsobom,
- protinávrh proti osobe domáhajúcej sa výkonu s cieľom dosiahnuť započítanie pohľadávok,
- v prípade rozsudku, v ktorom je schválené prijatie alebo vyrovnanie, akýkoľvek dôvod spôsobujúci neplatnosť týchto úkonov.

Keď je výkon založený na rozhodcovskom rozsudku, okrem uvedených dôvodov na vznesenie námietky proti výkonu možno využiť aj dôvody, na základe ktorých možno požadovať súdne vyhlásenie daného rozhodnutia za nulité, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia [zákona o dobrovoľnom rozhodcovskom konaní \(Lei da Arbitragem Voluntária\)](#).

Keď výkon nie je založený na rozsudku ani na žiadosti o vydanie súdneho príkazu ukladajúceho povinnosť zdržať sa určitého konania, ku ktorej je pripojený vykonateľný titul, okrem už uvedených dôvodov na námietku proti výkonu na základe rozsudku možno využiť všetky ostatné dôvody využiteľné na obhajobu v rámci určovacieho procesu.

Námietka proti zadržaniu

Účastník konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, jeho manželský partner a tretie strany môžu namietkať proti zadržaniu určitého majetku v prípadoch uvedených ďalej.

Keď sa zadrží majetok patriaci účastníkovi konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, tento účastník môže namietkať proti zadržaniu na základe ktoréhokoľvek z týchto dôvodov:

- neprípustnosť zadržania majetku, ktorý bol skutočne zadržaný, prípadne neprípustnosť rozsahu vykonaného zadržania,
- okamžité zadržanie majetku, ktorý je len doplnkový, pokiaľ ide o vyrovnanie vymáhaného dlhu,
- zadržanie majetku, ktorý dané opatrenie nemalo ovplyvniť, pretože v zmysle hmotného práva sa ním nevyrovnáva vymáhaný dlh.

Ak sa zadržaním alebo akoukoľvek súdne nariadenou konfiškáciou alebo vydaním majetku poruší vlastnícke právo alebo akékoľvek iné právo nezlučiteľné s vykonaním alebo rozsahom opatrenia prináležiace osobe, ktorá nie je účastníkom konania, poškodená strana sa môže brániť tak, že ako tretia strana podá žalobu o navrátenie neprávom odňatých vecí.

Manželský partner, ktorý je v postavení tretej strany, môže bez súhlasu druhého manželského partnera brániť svoje práva týkajúce sa jeho vlastného majetku alebo spoločného majetku, ktorý bol neoprávnene dotknutý zadržaním.

Právne ustanovenia, na ktorých sa tento systém zakladá, sa uvádzajú v odpovedi na otázku č. 1.

Opravné prostriedky

Konanie o riadnom opravnom prostriedku možno začať na odvolacom súde (*de apelação*) (podanie proti rozsudkom vydaným súdom prvého stupňa) alebo v právnej otázke (*de revista*) (podanie na najvyšší súd). Riadne opravné prostriedky proti rozsudkom vydaným vo vykonávacom konaní sú upravené v ustanoveniach uplatniteľných na určovací proces.

Riadny opravný prostriedok je spravidla prípustný len v prípade, že hodnota veci prekračuje sumu zodpovedajúcu právomoci súdu, proti rozsudku ktorého sa podáva opravný prostriedok, a napadnuté rozsudky majú na účastníka konania, ktorý podal opravný prostriedok, nepriaznivý dosah v sume, ktorá takisto prekračuje polovicu sumy zodpovedajúcej právomoci súdu. V Portugalsku je suma zodpovedajúca právomoci odvolacieho súdu 30 000,00 EUR a suma zodpovedajúca právomoci súdu prvého stupňa je 5 000,00 EUR.

V rámci vykonávacieho konania sú možné určité predbežné vyhlásenia, ktoré sa môžu, ale nemusia realizovať v závislosti od konkrétneho prípadu – napr. napadnutie výkonu prostredníctvom žaloby o navrátenie neprávom odňatých vecí, ktorú podá účastník konania, proti ktorému sa výkon navrhuje; námietka proti zadržaniu podaná účastníkom konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, alebo tretími stranami; overenie a určenie poradia nárokov, keď existujú veritelia, ktorí disponujú vecnou zábezpekou s ohľadom na zadržaný majetok a ktorí si nárokovujú vyplatenie svojich príslušných nárokov z príjmov za zadržaný majetok. Opravný prostriedok sa týka aj rozhodnutí vydaných v súvislosti s týmito predbežnými vyhláseniami za podmienok uvedených v predchádzajúcom texte.

Vo vykonávacom konaní sa opravné prostriedky môžu týkať predovšetkým týchto rozhodnutí:

- rozhodnutie, v ktorom sa posudzuje vylúčenie sudcu,
- rozhodnutie, v ktorom sa posudzuje výlučná právomoc súdu,
- rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje prerušenie konania,
- príkaz, ktorým sa prijíma alebo odmieta vyslovené vyjadrenie (*articulado*) alebo dôkaz,
- rozhodnutie, ktorým sa ukladá pokuta alebo iná procesná sankcia,
- rozhodnutie, v ktorom sa nariaďuje zrušenie všetkých registrácií,
- rozhodnutie prijaté po konečnom rozsudku,
- rozhodnutia, ktoré by bolo úplne zbytočné napádať prostredníctvom odvolania proti konečnému rozsudku,
- rozhodnutia, ktorými sa prerušuje alebo anuluje výkon, prípadne rozhodnutia o zániku výkonu,
- rozhodnutia o zrušení predaja,
- rozhodnutia o uplatnení práva prednosti alebo práva na spätné odkúpenie,
- odmietnutie (aj čiastočné) preskúmania návrhu na výkon,
- príkaz na zamietnutie návrhu na výkon.

Opravný prostriedok v právnej otázke sa týka:

- rozhodnutí odvolacieho súdu vydaných pri odvolaní v konaní o vyrovnaní, ktoré nezávisí od jednoduchého aritmetického výpočtu, v konaní o overení a určení poradia nárokov alebo v konaniach o napadnutí výkonu,
- nie sú tým dotknuté prípady, v ktorých je vždy prípustné podať odvolanie na najvyšší súd.

Pravidlá upravujúce opravné prostriedky vo vykonávacích konaniach sú stanovené v článkoch 852 až 854 Občianskeho súdneho poriadku, do ktorého možno nahliadnúť prostredníctvom tohto odkazu: [Občiansky súdny poriadok](#).

6 Existujú nejaké obmedzenia týkajúce sa výkonu súdneho rozhodnutia, najmä pokiaľ ide o ochranu dlžníka alebo lehoty (podľa EP)?

Áno, existujú obmedzenia týkajúce sa ochrany dlžníka. Niektoré obmedzenia sa týkajú zadržania, iné obmedzenia sa týkajú výkonu v súvislosti s časovými lehotami.

Obmedzenia zadržania týkajúce sa ochrany dlžníka sú tieto: úplná alebo celková imunita proti zadržaniu, relatívna imunita proti zadržaniu a čiastočná imunita proti zadržaniu určitého majetku dlžníka. Existujú ďalšie dve obmedzenia: obmedzenie týkajúce sa ochrany spoločného majetku manželského páru vo vykonávacom konaní vedenom len proti jednému z manželov a ďalšie obmedzenie vyplývajúce zo zásady proporcionality, v zmysle ktorého by sa mal zadržať len majetok potrebný na vyrovnanie dlhu a výdavkov, ktoré vznikli pri výkone.

V dôsledku plynutia času sa môže obmedzovať výkon v prípade premlčania alebo obmedzenia. Po uplynutí príslušných lehôt zaniká právo, ktoré sa má vykonať.

Ďalej je vysvetlené, ako fungujú tieto obmedzenia týkajúce sa ochrany dlžníka a lehôt.

Majetok s úplnou a celkovou imunitou proti zadržaniu

Okrem vecí oslobodených od zadržania podľa osobitného ustanovenia sa úplná imunita proti zadržaniu vzťahuje aj na tento majetok:

- neodňateľné predmety alebo práva,
- majetok vo verejnom vlastníctve štátu a iných verejnoprávnych subjektov,
- predmety, ktorých zadržanie by bolo nemorálne alebo finančne neodôvodnené, pretože ich tržobná hodnota je zanedbateľná,
- predmety špecificky určené na vykonávanie verejných bohoslužieb,
- hrobové miesta,
- nástroje a predmety, ktoré sú nevyhnutné pre osoby so zdravotným postihnutím alebo určené na liečbu chorých.

Majetok s relatívnou imunitou proti zadržaniu

- Od zadržania je oslobodený majetok štátu a iných verejnoprávnych subjektov, majetok subjektov, ktoré sú držiteľmi koncesíí na verejné práce alebo na poskytovanie verejných služieb, a majetok charitatívnych organizácií, ktoré vykonávajú osobitné činnosti vo verejnom záujme, okrem prípadov, keď sa výkon týka splatenia dlhu s vecnou zábezpekou,
- pracovné nástroje účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, a predmety nevyhnutné na výkon jeho povolania alebo odbornej prípravy sú takisto oslobodené od zadržania, pokiaľ: dotknutý účastník konania neuvedie, že môžu byť zadržané, prípadne ak sa výkon týka zaplatenia ich kúpnej ceny alebo nákladov na ich opravu, alebo ak sú zadržané ako hmotný majetok patriaci k obchodným priestorom,
- od zadržania je oslobodený aj majetok, ktorý zahŕňa základné domáce potreby v skutočnom mieste bydliska účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, okrem prípadov, keď sa výkon týka zaplatenia za samotné predmety alebo úhrady nákladov na ich opravu.

Čiastočne zadržateľný majetok

- Dve tretiny čistého platu, mzdy, pravidelných súm prijímaných ako starobný dôchodok alebo iné sociálne dávky, poistenia, odškodnenia z úrazu, anuity alebo platby akéhokoľvek druhu, ktoré zabezpečujú živobytie povinného na plnenie výživného, sú vylúčené z exekúcie.
- na účely výpočtu čistej hodnoty uvedených platieb sa berú iba príspevky, ktoré sú povinné zo zákona,
- horná hranica imunity proti zadržaniu je suma zodpovedajúca trojnásobku vnútroštátnej minimálnej mzdy v čase každého zadržania a minimálna hranica, keď dlžník nemá žiadny iný príjem, je suma zodpovedajúca jednej vnútroštátnej minimálnej mzde,
- uvedené hranice sa neuplatňujú, keď sa vymáhaný nárok týka výživného; v takom prípade nie je možné zadržať sumu zodpovedajúcu celému nepríspevkovému dôchodku,
- pri zadržaní peňažných prostriedkov alebo bankových zostatkov nie je možné zadržať sumu zodpovedajúcu vnútroštátnej minimálnej mzde, alebo v prípade vyživovacích povinností, sumu

zodpovedajúcu celému nepríspevkovému dôchodku. (Táto imunita proti zadržaniu a čiastočná imunita proti zadržaniu uvedená v predchádzajúcom texte nie sú kumulatívne),

- po posúdení hodnoty a charakteru vymáhaného nároku, ako aj potrieb účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, a jeho rodiny, môže súd výnimočne na žiadosť tohto účastníka na obdobie, ktoré považuje za primerané, znížiť časť jeho príjmu, ktorú možno zadržať, alebo dokonca tento príjem úplne oslobodiť od zadržania počas obdobia nepresahujúceho jeden rok.

Imunita proti zadržaniu peňažných súm alebo bankových vkladov

Peňažné sumy alebo bankové vklady, ktoré sú výsledkom vyrovnania nároku chráneného imunitou proti zadržaniu, sú chránené imunitou proti zadržaniu podľa rovnakých podmienok ako pôvodný nárok.

Obmedzenia týkajúce sa zadržania spoločného majetku vo vykonávacom konaní vedenom proti jednému z manželov

- v prípade zadržania spoločného majetku manželského páru vo vykonávacom konaní vedenom len proti jednému z manželov, pretože sa predpokladá, že majetok účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, je nedostatočný, sa manželskému partnerovi dlžníka oznámi, že do 20 dní môže podať návrh na rozdelenie majetku alebo priložiť potvrdenie, že už bol podaný návrh na rozdelenie; v opačnom prípade bude výkon pokračovať tak, že sa bude vzťahovať na spoločný majetok,
- po predložení návrhu na rozdelenie alebo príslušného potvrdenia sa výkon pozastaví, až kým sa nevykoná rozdelenie. Ak po rozdelení zadržaný majetok neprípadne do vlastníctva účastníka konania, proti ktorému sa výkon navrhuje, možno zadržať iný majetok, ktorý pripadol do jeho vlastníctva, pričom predchádzajúce zadržanie je platné, až kým sa nevykoná nové zadržanie.

Všeobecné pravidlá týkajúce sa majetku, ktorý možno zadržať, a obmedzení vzťahujúcich sa na zadržanie sa stanovujú v článkoch 735 až 747 metodiku [Občianskeho súdneho poriadku](#).

Obmedzenia týkajúce sa zadržania vyplývajúce z proporcionality

Zadržanie sa obmedzuje na majetok potrebný na splatenie vymáhaného dlhu a predpokladaných trov výkonu, ktoré na účely vykonania zadržania a bez toho, aby tým bolo dotknuté neskoršie vyrovnanie, predstavujú 20 %, 10 % a 5 % hodnoty výkonu v závislosti od toho, či je táto hodnota nižšia ako hodnota zodpovedajúca právomoci okresného súdu, alebo prekračuje túto hodnotu, ale nepresahuje štvornásobok hodnoty zodpovedajúcej právomoci odvolacieho súdu, alebo je hodnota výkonu vyššia ako tento štvornásobok. Hodnota zodpovedajúca právomoci okresného súdu je 5 000,00 EUR a hodnota zodpovedajúca právomoci odvolacieho súdu je 30 000,00 EUR (v roku 2021 v čase revízie tohto informačného prehľadu). Tieto dve hodnoty sú stanovené v článku 44 zákona č. 62/2013 z 26. augusta 2013, do ktorého je možné nahliadnuť prostredníctvom tohto [odkazu](#).

Obmedzenia výkonu súvisiace s premlčacou lehotou

Na súdnu ochranu (ktorej existencia alebo zavedenie závisí od vôle účastníkov konania) sa spravidla vzťahuje premlčanie, ak sa nevykoná v lehote stanovenej zákonom.

Súd nemôže stanoviť premlčanie z vlastného podnetu. Premlčanie nadobúda účinnosť, ak sa ho súdne alebo mimosúdne domôže osoba, ktorá má z neho prospech, jej zástupca alebo prokurátor (v prípade nespôsobilosti dotknutej osoby).

Po uplynutí premlčacej lehoty dotknutá osoba (dlžník) môže odmietnuť platbu alebo môže ľubovoľným spôsobom napadnúť vykonanie premlčaného práva. Ak sa proti dotknutej osobe začne vykonávacie konanie, dlžník, proti ktorému sa výkon navrhuje, môže namietať proti výkonu prostredníctvom žaloby o navrátenie neprávom odňatých vecí na základe premlčania. Lehota na predloženie námietok proti výkonu je 20 dní od doručenia predvolania.

Dlžník však nemôže požadovať zaplatenie (vrátenie) splátky, ktorú uhradil samovoľne, aby vyrovnal premlčaný záväzok, hoci to urobil, pretože o premlčaní nevedel. Toto pravidlo sa uplatňuje na všetky formy vykonania premlčaného práva, ako aj na jeho uznanie alebo na poskytnutie záruk.

Veritelia dlžníka a tretie strany s oprávneným záujmom na vyhlásení premlčania môžu využiť premlčanie proti účastníkovi konania domáhajúcemu sa výkonu rozhodnutia, hoci dlžník sa rozhodol túto možnosť nevyužiť. Ak sa

však dlžník premlčania vzdá, veriteľia sa naň môžu odvolávať iba ak sú splnené podmienky týkajúce sa odporovacej žaloby stanovené v občianskom práve (*impugnação pauliana*).

Ak sa dlžník v prípade vznesenia obvinenia neodvolá na premlčacie lehoty a je odsúdený, konečné rozhodnutie nemá vplyv na uznané právo jeho veriteľov.

Bežná premlčacia lehota je 20 rokov, ale existujú aj krátkodobé premlčania.

V nasledujúcich prípadoch sa uplatňuje päťročná premlčacia lehota:

- doživotné dôchodky a nájomné za pozemky,
- nájomné a poplatky za prenájom, ktoré má zaplatiť nájomca, hoci sa platia iba raz,
- renty za dlhodobý prenájom,
- úrok stanovený v zmluve alebo zákonom vrátane hrubého úroku a podiely na zisku obchodnej spoločnosti,
- kapitálové amortizačné sadzby splatné s úrokom,
- splatné platby výživného,
- všetky ostatné pravidelne obnovované platby.

Zákonom sú stanovené predpokladané premlčania (na základe domnienky zhody) v týchto prípadoch:

- nároky zariadení, ktoré poskytujú ubytovanie, jedlo alebo nápoje, súvisiace s ubytovaním, jedlom alebo nápojmi, ktoré poskytujú, sú premlčané po šiestich mesiacoch bez toho, aby bola dotknutá dvojročná premlčacia lehota uvedená ďalej,
- nároky zariadení, ktoré poskytujú ubytovanie alebo ubytovanie a jedlo alebo nápoje študentom, sú premlčané po dvoch rokoch; to isté v súvislosti s poskytovanými službami platí v prípade zariadení, ktoré poskytujú vzdelávanie, výučbu, pomoc alebo liečbu,
- nároky obchodníkov v prípade predmetov predaných osobe, ktorá nie je obchodníkom, alebo predmetov, ktoré neslúžia na výkon obchodnej činnosti, sú premlčané po dvoch rokoch; to isté v platí v prípade nárokov subjektov, ktoré sa profesijne angažujú v priemysle, dodávajú tovar alebo výrobky, vykonávajú práce alebo riadia záležitosti inej osoby vrátane vzniknutých nákladov, pokiaľ príslušná služba nie je určená na účely priemyselnej činnosti dlžníka,
- nároky týkajúce sa služieb poskytovaných pri výkone slobodných povolání a refundácie príslušných nákladov sú premlčané po dvoch rokoch.

V prípade premlčacej lehoty, ktorá je v občianskom práve opísaná ako predpokladaná premlčacia lehota, sa uplatňujú tieto pravidlá:

- domnienku zhody v súvislosti s uplynutím lehoty možno vyvrátiť len na základe uznania pôvodným dlžníkom alebo osobou, na ktorú bol nárok prevedený dedením,
- mimosúdne uznanie je platné, len ak je v písomnej podobe,
- nárok sa považuje za uznaný, ak dlžník odmietne vypovedať alebo prisahať pred súdom, alebo ak vykoná právne úkony nezlučiteľné s domnienkou zhody.

V prípade premlčania práv uznaných v rozsudku alebo vykonateľnom titule sa postupuje takto:

- keď sa zákonom stanovuje pre právo premlčacia lehota (hoci len predpokladaná) kratšia ako bežná lehota, na právo sa vzťahuje bežná premlčacia lehota, ak pretrvá rozsudok, ktorý má účinok *res judicata* a v ktorom sa uznáva právo, alebo iný vykonateľný titul,
- ak sa však rozsudok alebo iný titul týka splátok, ktoré ešte nie sú splatné, na tieto splátky sa aj naďalej vzťahuje kratšia premlčacia lehota.

V Občianskom zákonníku sú stanovené pravidlá týkajúce sa začiatku, pozastavenia a prerušenia premlčacej lehoty. Keď existujú dôvody na pozastavenie (napr. maloleté osoby, vojenská služba, vyššia moc, zlyhanie dlžníka), premlčacia lehota sa nezačne ani neplynie. V prípade prerušenia premlčacej lehoty sa uplynutý čas vôbec nezohľadňuje a začína plynúť nová premlčacia lehota.

Veriteľ, ktorý chce dosiahnuť prerušenie premlčacej lehoty, to môže vykonať prostredníctvom jedného z týchto úkonov:

- predvolanie alebo súdne oznámenie o akomkoľvek úkone, ktorý je priamym alebo nepriamym vyjadrením

úmyslu uplatniť právo, bez ohľadu na to, ktorého druhu konania sa úkon týka, a to dokonca aj v prípade, že súd nemá právomoc.

Ak sa predvolanie alebo oznámenie nevykoná do piatich dní od predloženia príslušnej žiadosti z dôvodu, za ktorý žiadateľ nezodpovedá, premlčacia lehota sa preruší po uplynutí piatich dní.

Ak sa zruší platnosť predvolania alebo oznámenia, nebráni to prerušeniu uvedenému v predchádzajúcich odsekoch.

Na účely tohto článku sa všetky ostatné súdne prostriedky na oznámenie úkonu osobe, proti ktorej možno uplatniť právo, považujú za rovnocenné s predvolaním alebo oznámením.

- rozhodcovská zmluva, v dôsledku ktorej sa prerušuje premlčacia lehota týkajúca sa presadzovaného práva,
- uznanie práva pred dotknutým držiteľom osobou, proti ktorej možno uplatniť právo,
- tiché uznanie je relevantné len v prípade, keď je výsledkom udalostí, v rámci ktorých je jednoznačne vyjadrené toto uznanie.

Prerušenie premlčacej lehoty má tieto účinky (pokiaľ zákon výslovne nestanovuje inak):

- všetok čas, ktorý dovtedy ubehol, sa nezohľadňuje,
- nová premlčacia lehota začína plynúť od úkonu prerušenia,
- na nové premlčanie sa vzťahuje pôvodná premlčacia lehota.

Obmedzenia výkonu súvisiace s dátumom uplynutia platnosti

Keď sa podľa zákona alebo z vôle účastníkov konania musí právo uplatniť v určitej lehote, uplatňujú sa pravidlá týkajúce sa uplynutia platnosti, pokiaľ sa zákonom výslovne neuvádza premlčanie.

Uplynutiu platnosti možno predísť len tak, že sa v zákonnej alebo zmluvnej lehote vykoná úkon, ktorému sa zákonom alebo v zmluve pripisuje preventívny účinok. Samotné podanie určovacej alebo vykonávacej žaloby bráni uplynutiu platnosti, pričom nie je potrebné doručiť predvolanie dlžníkovi. Ak je v zmluve alebo právnom ustanovení stanovená lehota v súvislosti so súdnou ochranou, uznanie tejto ochrany osobou, proti ktorej sa musí uplatniť, takisto bráni uplynutiu platnosti.

Lehota na uplynutie platnosti sa môže pozastaviť alebo prerušiť iba v prípadoch, ak tak stanovuje zákon a ak zákon nestanovuje žiadny iný konkrétny dátum, lehota na uplynutie platnosti začína plynúť od okamihu, keď je možné práva zákonne uplatňovať.

Uplynutie platnosti posudzuje súd *ex officio* a možno ho uplatniť v ktorejkoľvek fáze konania v prípade neodhateľných práv. Ak sa uplynutie platnosti týka súdnej ochrany a na základe toho sa začne vykonávanie konanie, uplynutie platnosti sa musí domáhať osoba, ktorá má z neho prospech (spravidla dlžník/účastník konania, proti ktorému sa výkon navrhuje).

Definície a účinky premlčacej lehoty a dátumu uplynutia platnosti sú stanovené v článkoch 309 až 340 Občianskeho zákonníka, do ktorých je možné nahliadnúť prostredníctvom tohto [odkazu](#).

Upozornenie:

Kontaktné miesto Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci ani iné orgány nie sú viazané informáciami, ktoré sa nachádzajú v tomto prehľade. V každom prípade je zároveň potrebné preštudovať si platné právne predpisy. Tie sa pravidelne aktualizujú a ich interpretácia sa vyvíja s ohľadom na judikatúru.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spättnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

■ Posledná aktualizácia: 20/12/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.